

Posudek oponenta k diplomové práci Andreje Shulhy
“Student / pedagog - výměna”
„Second hand art“

Andrej se chystá představit svou diplomovou práci, kterou zrealizuje známý umělec, pedagog školy a člen diplomové komise Martin Zet. Po domluvě Martin Zet předává Andrejovi autorské právo na svou práci. Co komisi představí Martin Zet se zatím neví.

Čím je práce Andreje Shulhy? Hodnocení práce závisí na tom, jak odpovíme na tuto otázku.

Na výše uvedenou otázku lze odpovědět třemi způsoby.

Práce Andreje Shulhy je prací Martina Zeta.

V tomto případě se dostáváme do situace, kdy nemůžeme o dané práci říci nic, protože ještě neexistuje a hodnotit ji můžeme až poté, kdy ji uvidíme. Práce může být dobrá nebo špatná a hodnotit ji bude diplomová komise.

Práce Andreje Shulhy je příkladem využití strategie apropriace, to jest přivlastnění.

Apropriace v umění je přímým využitím reálných předmětů nebo existujících uměleckých děl jiných autorů ve vlastním díle bez jakýchkoliv úprav.

Apropriace má v umění již stoletou tradici, a to v autorech jakými byli Marcel Duchamp a dadaisté, Andy Warhol a popartisté, Elaine Sturtevant, Sherrie Levine, Mike Bidlo a simulacionisté, a mnozí další, autora tohoto textu nevyjímaje.

Sama o sobě tato strategie nemůže být hodnocena ani kladně ani záporně. Hodnotit využití této strategie, aniž bychom viděli předmět a okolnosti apropriace, není možné, leda by byl autor díla autorem této strategie.

V této situaci se tedy dá říci jedině to, že autor využívající tuto avangardní metodu je dobře obeznámen s logikou vývoje současného umění a prací v tomto duchu se vztahuje k nejradikálnější tradici avangardy, protože je jasnou alternativou komerčnímu mainstreamu v současném umění.

Práce Andreje Shulhy je uměleckou provokací.

Provokace je akce vykonaná s cílem vyvolat předvídatelnou reakci.

Umělecká provokace je taktéž jedním z fundamentálních principů avangardy.

V čem zde konkrétně vidím uměleckou provokaci:

a.) Martin Zet je členem diplomové komise, a zároveň autorem posuzované práce. Nemůže tedy hodnotit diplomovou práci Andreje Shulhy ani kladně, ani záporně. Je ve dvojí pozici, a to je docela podivné.

b.) Martin Zet je známým umělcem a Andrej Shulha ještě po formální stránce – stále nemá patřičný titul – umělcem není. Práce Martina Zeta je pro Andreje Shulhu vzorem a apriori kvalitní. Proto by členové komise měli ocenit diplomanta nejlepší známkou. Což je samo o sobě absurdní, protože apriori kvalitní práce v umění neexistuje.

c.) Martin Zet je pedagogem školy. Pedagog nemá právo realizovat práci místo diplomanta – to znamená, že jsme svědky korupčního jednání. To by dále znamenalo také, že členové komise nemohou připustit práci Andreje Shulhy k obhajobě a Martin Zet usvědčený z korupce musí ukončit svůj pracovní poměr na škole. Což je opět absurdní, apropriace v současném umění je přeci

naprosto legitimní postup.

Andrej Shulha ve své práci spojuje všechny tyto protichůdné aspekty a přivádí činnost diplomové komise do slepé uličky. A to je uměleckou provokací, kterou kriticky nastoluje otázku po možnostech hodnocení uměleckého díla.

Pokusme se shrnout všechny tři odpovědi na otázku, čím je dílo Andreje Shulhy?

Můžeme odpovědět takto: Práce Andreje Shulhy je vytvořením *umělecké situace*, v něčem blízké formě happeningu .

Z mého úhlu pohledu je zvláště zajímavé, že tato umělecká situace nastává při obhajobě diplomové práce. Podobné provokativní situace využívající strategii *apropriace*, avšak probíhající v tradičním výstavním prostoru galerie, výstavní síně nebo muzea, jsou docela běžné. Studium a provoz na umělecké škole má svou specifickou logiku, pravidla a omezení. Užití standartních strategií, osvědčených v galerijním prostoru, se v rámci umělecké školy otevírají nové tvůrčí možnosti, protože právě ve škole stále zachováváme tradici kolektivní umělecké diskuze.

Andrej Shulha posledních několik let pracuje převážně s prostorem školy. Jeho instalace, pro které *apropriuje* předměty nacházející se na chodbách školy, vznikají jakoby na okraji uměleckého prostoru. Když se díváme na jeho práce, není nikdy úplně jasné, o co se jedná – o umělecké dílo nebo jenom o náhodně seskupené předměty jako je nábytek a nepotřebné haraburdí, kde obrazy Václava Stratila sousedí s fragmenty instalací jiných instalací. Co je to - umění nebo odpad? Takto sám prostor školy se odhaluje před pozorným divákem jako cosi mezi uměním a studentskou každodenností.

Diplomová práce je pokračováním těchto uměleckých experimentů, je to nepochybně práce z oblasti aktuálních tendencí současného umění.

Po ukončení studia přijde Andrej Shulha o tento unikátní kontext a bude se muset zorientovat a etablovat v mnohem složitějších podmínkách. Ale to je naprosto normální – je snazší být studentem než umělcem.

Vzhledem ke všemu uvedenému výše bych ocenil práci diplomanta Andreje Shulhy nejvyšší známkou - A

Avdej Ter-Oganjan